

ЧИШКО ВІТАЛІЙ СЕРГІЙОВИЧ

1 лютого 2003 р. на 52-му році життя раптово помер від гострої серцевої недостатності відомий історик, доктор історичних наук, професор, директор Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського НАН України, відповідальний працівник апарату Президії НАН України Віталій Сергійович Чишко. Передчасно пішла у вічність людина талановита, неординарна, добросердечна, чесна, порядна і принципова. Втрата несподівана, гостра й особливо гірка від того, що не стало творчої особистості, людини сильної духом і тілом, сповненої кипучої енергії, нових планів і задумів.

В. С. Чишко народився 5 липня 1951 р. у с. Орв'яниця Дубровицького району Рівненської області в родині вчителів. У 1968 р. по закінченні середньої школи поїхав на комсомольську будову до м. Жданова (нині — Маріуполь) Донецької області, де працював теслярем на будівництві прокатного стану “2500” й агломератної фабрики металургійного комбінату ім. Ілліча. У 1969—1971 рр. проходив військову службу на о. Врангеля та Сахаліні. Після її завершення працював верстатником на Костопільському домобудівному комбінаті. Завжди мріяв про вищу гуманітарну освіту. Любив літературу, історію, філологію.

Мрія про вищу гуманітарну освіту здійснилася у Віталія Сергійовича лише в серпні 1973 р. із вступом на історичний факультет Київського державного педагогічного інституту ім. О. М. Горького (нині — Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова). Успішне навчання В. С. Чишко поєднував з активною громадською роботою — працював у студентських наукових гуртках, очолював інститутський профспілковий комітет студентів, був командиром студентських будівельних загонів. По закінченні інституту працював директором Заворицької середньої школи Броварського району, навчався в заочній аспірантурі на кафедрі історії СРСР і УРСР КДПІ ім. О. М. Горького. В 1984 р. під керівництвом доцента І. Х. Ганжі він захистив кандидатську дисертацію. Працював деякий час в Інституті історії АН УРСР, а з 1985 р. і до кінця свого життя — в Президії НАН України, де пройшов шлях від старшого наукового співробітника Відділення наукової інформації до заступника начальника Науково-організаційного відділу, керівника Сектора суспільних наук.

Досить широким було коло його наукових інтересів: історія української інтелігенції, проблеми науково-технічного прогресу, трансформації соціальної структури українського суспільства, біографістики, джерелознавства. В 1989 р. В. С. Чишко опублікував у видавництві “Наукова думка” монографію “Українське село на шляхах науково-технічного прогресу: здобутки і прорахунки (60—80-ті роки)”, а в 1996 р. — “Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України”. Остання стала основою докторської дисертації, яку В. С. Чишко успішно захистив у 1997 р.

У 1993 р. В. С. Чишко за підтримки академіків Б. Є. Патона, І. І. Лукінова, А. П. Шпака та О. С. Онищенка започатковує у складі ЦНБ ім. В. І. Вернадського новий науковий підрозділ — Відділ біографічних досліджень, реорганізований незабаром в інститут. Останній продовжив академічну традицію Постійної комісії УАН—ВУАН по складанню Біографічного словника діячів України, яка діяла в 1918—1933 рр. Зусиллями В. С. Чиш-

ка Інститут біографічних досліджень сформувався і виріс у повноцінний науковий підрозділ Національної академії наук України. Колектив Інституту сформував повноцінну базу даних на різних носіях інформації з української біографістики, заявив про себе солідними науковими працями, через організоване В. С. Чишком Українське біографічне товариство згуртував широке коло фахівців біографістики. Він розгорнув велику роботу по підготовці фундаментального багатотомного “Українського біографічного словника”. Завдяки зусиллям В. С. Чишка в Україні фактично сформувалася школа наукової біографістики.

Віталій Сергійович — автор більше 150 наукових праць. Вони відомі не тільки в Україні, а й далеко за її межами. В 1998 р. В. С. Чишку було присуджено премію НАН України ім. М. Костомарова за цикл наукових праць “Особа в історії України”. Визнанням його високого наукового авторитету була участь у роботі редколегій багатьох видань, фундаментальних праць, часописів, керівних органів наукових товариств і комітетів, в т. ч. і міжнародних.

В. С. Чишко був людиною демократичних поглядів і переконань. Людинолюб і правдолюб. В його особі історична наука втратила провідного фахівця з історії України ХХ ст., співробітника апарату Президії НАН України, Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського НАН України, Інституту історії України НАН України — талановитого організатора науки, авторитетного колегу, чуйного товариша і для багатьох — надійного друга.

Вічна йому пам'ять.